

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-142

25.2.2020

Frende Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Brann i hytte – uriktig opplysning om standard? – fal. § 4-14.

Sikredes hytte brant ned den 7.9.18. Hytten var omfattet av fullverdiforsikring med forsikringssum på ca. kr to millioner. Skaden ble meldt selskapet som oversendte saken til utredning. Av selskapets undersøkelser fremkom at det ved tegningen av forsikringen den 19.10.15 ble opplyst at hytten var i normalt god stand. I samtale med utreder den 18.9.18 opplyste sikrede at hytten var kjøpt i oktober 2015 for kr. 315 000. Sikrede oversendte salgsannonse den 18.9.18 og kjøpekontrakt den 20.9.18. Av dokumentene fremkom at bebyggelsen på eiendommen var i svært dårlig forfatning, og at det var nødvendig med betydelig restaurasjon. Selskapet avslo sikredes krav i brev av 4.2.19 under henvisning til at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger om hyttens standard ved tegningen av forsikringen. Nemnda kom til at selskapet hadde oversett reklamasjonsfristen i fal. § 4-14.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for nedbrent hytte og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalene pga. svik under avtaleinngåelsen, jf. fal. §§ 4-1, 4-2 og § 4-3, herunder om selskapet har reklamert i tide, jf. fal. § 4-14.

Sikredes hytte brant ned den 7.9.18. Skaden ble 10.9.18 meldt til selskapet som sendte saken til utredning.

Selskapets utreder var i samtale med sikrede den 18.9.18. Sikrede opplyste at han hadde kjøpt hytten i oktober 2015 for kr 315 000. Utrederens referat fra samtalen sier følgende om kjøpet:

Ft hadde en stund diskutert med sin samboer om de skulle kjøpe seg en hytte. En bekjent av ft, J.J var i en skilsmisse og skulle selge hytten. Hytten lå på Finn.no. Ft var inne og så på prospektet. Det gikk frem at hytten var gammel, lite i bruk og slitt. Det var manglende vedlikehold over lengre tid.

J.J hadde før salget fått tegnet en ny tømmerhytte som han hadde tenkt skulle bygges på dette stedet. Først måtte den nåværende hytten rives. Disse tegningene ble sendt ft før salget. Mulig ft lot seg blende av disse tegningene.

På spørsmål fra utreder opplyste sikrede at forsikringen ble tegnet på telefon i oktober 2015, og at han ikke fikk spørsmål om hyttens standard. Utrederens referat fra denne delen av samtalen sier følgende:

Det er ft. som har ordnet tegningen av forsikringen på hytten. Han ringte i oktober 2015 til Frende og fikk ordnet med hytteforsikringen. Han mener at han aldri ble spurt om hyttens tilstand. Det han husker er at han ble spurt om størrelsen på hytten, om det var vann og strøm og om det var treverk eller mur.

Han er ikke sikker på at han ikke fikk spørsmål om hvilken standard hytten var i da han tegnet. Godt mulig han fikk spørsmålet men at han ikke husker det nå. Hvis han hadde fått et slikt spørsmål i 2015 så ville han ha svart at standarden på hytten var dårlig. I tillegg ville han svart at vedlikeholde på hytten var dårlig. Han mener at han har gitt alle nødvendige opplysninger om hytten når han tegnet forsikringen. Ft ble gjort kjent

med at det står normal standard i forsikringen til hytten. Dette er ikke definisjonen ft ville ha brukt om hytten. Dette vil også fremgå av salgskontrakten.

(...)

Ft har følgende arbeidsoppgaver etter denne samtalen:

- Fremskaffe dokumentasjon på kjøpesummen
- Oversende kjøpekontrakt (mottatt kjøpekontrakt).

Selskapet mottok salgsannonse med bilder av fritidsboligen samme dag som samtalen med sikrede hadde funnet sted. Annonseren sier bl.a.:

Hytten må restaureres/pusses opp.

Selskapet mottok deretter den 20.9.18 kjøpekontrakt fra sikrede. Kontrakten datert 9.10.15 har følgende omtale av bebyggelsen på eiendommen:

Selger bekrefter herved de opplysninger som tidligere er meddelt kjøper om at bebyggelsen på eiendommen er i meget dårlig forfatning og at det er nødvendig med betydelig utbedring.

Selskapet foretok etter dette nærmere undersøkelser brannårsaken og rekvirerte krimtekniker for utarbeidelse av rapport vedrørende brannutviklingen. Det ble også sendt anmodning om utlevering av politidokumentene i saken. Selskapet mottok de første politidokumentene den 24.10.18 hvor det fremkom bl.a. at vedkommende som hadde solgt hytten til sikrede hadde uttalt til politiet at bebyggelsen var i så dårlig stand at den hadde omtrent null i verdi.

Rapport fra krimtekniker vedrørende brannutviklingen forelå den 1.12.19. Rapporten konkluderer med at det ikke var mulig å finne verken brannårsak eller arnested. Selskapet fikk senere opplyst at politiet hadde henlagt saken av samme grunn.

Selskapet sendte deretter den 3.1.19 henvendelse til selskapets porteføljeavdeling for bekreftelse på tegningssituasjonen. Porteføljeavdelingen bekreftet den 14.1.19 at forsikringsavtalen ble akseptert i selskapets nettbutikk den 19.10.15. Oversikten viste at det var tegnet fullverdiforsikring med forsikringssum på ca. kr to millioner. Kvitteringen fra bestillingen viste at sikrede ga følgende opplysning om standarden:

Bygningsstandard: Normal standard

Selskapet avsto sikredes krav i brev av 4.2.19 bl.a. under henvisning til at sikrede bevisst hadde gitt uriktige/ufullstendige opplysninger om hyttens standard i forbindelse med tegningen av forsikringen, og at selskapets ansvar således var bortfalt. Fra selskapets avslagsbrev hitsettes:

Undersøkelser har avdekket at du var kjent med at den forsikrede hytten var i svært dårlig forfatning ved tegning av forsikring i oktober 2015. Dette fremkommer av kjøpekontrakten, salgsannonseren og dine forklaringer. På kjøpstidspunktet skal du også ha mottatt en takst hvor det fremkom at bygningen ikke hadde noen verdi.

Freunde fester ikke lit til din forklaring om at du skal ha tegnet forsikringen via telefon, og at du ikke selv har gitt uriktig informasjon om hyttens standard. Det vises i denne forbindelse til at forsikringen er tegnet gjennom en selvbetjeningsløsning på nett, og at du har satt hyttens standard til "normal".

Sikrede krever dekning for brannskaden og avviser at det foreligger brudd på opplysningsplikten ved tegningen. Hytten var i den stand man kunne forvente i forhold til forsikringssum og hyttens kjøpesum. Bebyggelsen hadde en normalstand når en tar kjøpesummen i betraktning. Uansett er ikke opplysningene gitt til selskapet av sikrede. Forsikringen ble opprettet av hans bankrådgiver. Det var vedkommende saksbehandler som fylte ut skjemaet for opprettelse av forsikringsavtalen. Spørsmålet om hyttens stand ble ikke drøftet med saksbehandleren. I e-post fra selskapet av 14.1.19 fremgår at det var en rådgiver ved banken som satte forsikringen i kraft, noe som samsvarer med sikredes forklaring. Mest sannsynlig foreligger en misforståelse fra kunderådgivers

side under utfylling av det aktuelle online-skjemaet, noe som klart ikke oppfyller vilkårene for selskapets svikanførsel.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede ga uriktig opplysning om standarden på hytten. Ved tegningen ble det opplyst om normal standard. Selskapets undersøkelser har avdekket at bebyggelsen var i svært dårlig forfatning på tegningstidspunktet. Selskapet viser til kjøpekontrakten, salgsannonsen og forklaringer fra tidligere eier, naboer og sikrede. Selskapet avviser at standarden må ses i sammenheng med kjøpesummen. Normal standard på en hytte skal ses opp mot standard for hytter generelt og om den er normalt vedlikeholdt. Tekniske undersøkelser viser at forsikringen ble tegnet av sikrede på nett. I de tilfeller hvor forsikringen tegnes av rådgiver, så blir det benyttet et eget program som heter "Rådgiverweb". Det opprettes også egne dagboknotater. Dette er ikke gjort i dette tilfellet. Det er derfor lite trolig at rådgiver tegnet forsikringen. Uavhengig av om forsikringen ble tegnet på telefon eller nett, så hadde sikrede uansett selvstendig plikt til å informere om at bygningen var tilnærmet uten verdi, jf. fal. § 4-1 tredje pkt. om "særlig forhold". Selskapet mener den uriktige opplysningen om hyttens standard ble gitt for at sikrede kunne tegne en forsikring han ellers ikke ville hatt muligheten til å inngå. Selskapet hadde ikke villet tegne en fullverdiforsikring på en bygning med lav standard, og særlig ikke en med tilnærmet ingen verdi.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan påberope seg svik ved tegning, herunder om selskapet har reklamert i tide.

Nemnda ser først på spørsmålet om selskapet har oversett reklamasjonsfristen i fal. § 4-14 ved avslag pga. svik under avtaleinngåelsen. Ifølge fal. § 4-14 skal selskapet gi beskjed om sitt standpunkt "uten ugrunnet opphold etter at selskapet ble kjent med det forhold som medfører at regelen kan anvendes".

Sikredes hytte brant ned den 7.9.18. Saken ble meldt selskapet den 10.9.18. Selskapet avsto sikredes krav i brev av 4.2.19. Dette gir en saksbehandlingstid på i underkant av fem måneder. Nemnda har normalt tatt utgangspunkt i en normal saksbehandlingstid på ca. tre måneder, men dette må vurderes konkret i den enkelte sak. Generelt har nemnda også akseptert lengre saksbehandlingstid i saker som angår alvorlige pliktbrudd fra sikredes side, og også at ferieavvikling og innhenting av politidokumenter kan forsinke saksbehandlingen.

Fristen beregnes etter Rt-2013-1235 fra det tidspunkt selskapet hadde kvalifisert mistanke om det forhold som gir grunnlag for avslaget.

Ifølge den fremlagte dokumentasjonen ble selskapet kjent med salgsannonsen den 17.9.18 og kjøpekontrakten den 18.9.18. Dette betyr at det hadde kunnskap om kjøpesummen på kr 315 000, og at hytten var i meget dårlig forfatning. Nemnda legger også til grunn at selskapet var kjent med fullverdiforsikringssummen på ca. NOK 2 millioner. Det heter videre i referatet fra utreder etter møtet 18.9.18:

Det er ft som har ordnet tegningen av forsikringen på hytten. Han ringte i oktober 2015 til Frende og fikk ordnet med hytteforsikringen. Han mener at han aldri ble spurt om hyttens tilstand. Det han husker er at han ble spurt om størrelsen på hytten, om det var vann og strøm og om det var treverk eller mur.

Han er ikke sikker på at han ikke fikk spørsmål om hvilken standard hytten var i da han tegnet. Godt mulig han fikk spørsmålet men at han ikke husker det nå. Hvis han hadde fått et slikt spørsmål i 2015 så ville han ha svart at standarden på hytten var dårlig. I tillegg ville han svart at vedlikeholde på hytten var dårlig. Han mener at han har gitt alle nødvendige opplysninger om hytten når han tegnet forsikringen. Ft ble gjort kjent med at det står normal standard i forsikringen til hytten. Dette er ikke definisjonen ft ville ha brukt om hytten. Dette vil også fremgå av salgskontrakten.

(...)

Nemnda forstår dette slik at selskapet på dette tidspunkt var klar over at forsikringen var tegnet med en opplysning om normal standard, og at sikrede erkjente at standarden på hytten og vedlikeholdet var dårlig. Nemnda mener dette er tilstrekkelig til å gi en berettiget mistanke om at det var gitt gale opplysninger. Selv om opplysningen skulle være gitt av kunderådgiver, opptrådte kunderådgiver som sikredes fullmektig slik at evt. gale opplysninger måtte tilregnes ham.

Nemnda forstår videre saken slik at selskapet først den 3.1.19 sendte en henvendelse til selskapets porteføljeavdeling for bekreftelse på tegningssituasjonen. Selskapet har forklart at det parallelt med spørsmålet om gale opplysninger undersøkte spørsmålet om forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet. Nemnda mener imidlertid tidsfristen må beregnes for hver innsigelse for seg, se FinKN-2013-591. Det er ikke gitt noen grunn til at selskapet ventet 3 ½ måned etter samtalen med utreder før det undersøkte tegningssituasjonen. Avklaringen av tegningssituasjonen tok etter det opplyste elleve dager. Det er ikke noe å si på tidsbruken i etterkant av dette, men nemnda mener selskapet brukte for lang tid før det undersøkte tegningssituasjonen, og at det derfor ikke har reagert "uten ugrunnet opphold".

Selskapet har i så fall mistet retten til å påberope seg svik under avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-14 annet ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).